

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 24. marts 2016

Kirke dag: Skærtorsdag/B

Tekst: Joh 13,1-15

Salmer:

SK: 456 * 466 * 467 * 178,1-4 * 439 * 470 * 178,5 * 181,1-6

LL: samme

I aftenstunden samles de om måltidet, således som enhver jødisk familie gør og har gjort det i generationer. Samles om et af de største og helligste øjeblikke i hele deres historie. Samles 'om' et af de største og helligste øjeblikke, men samles også 'i' et af de helligste og største øjeblikke i deres historie. Men samtidig også i deres selvforståelse og i deres trosforståelse. Derfor er påskemåltidet et helligt måltid. Det er helligt, fordi det handler om Den Hellige og om Hans hellige folk. Det er et helligt måltid, fordi det skuer bagud i historien og har en åbning mod fremtiden. I en af de bibeltekster, der hører til dette måltid, lyder dét – i deres ører – profetiske: ”Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn” Dét, som store skarer hyldede og priste Jesus med, da han palmesøndag red ind i Jerusalem.

Påskemåltidet er et helligt måltid, der ikke har til formål at fylde maverne, så man er ved at revne af forstoppelse eller segne af beruselse. Men det er et måltid til fylde og fryd. Et måltid, der tjener til Guds ære og folkets glæde i mindet om befrielsen fra slaveriet i Egypten. Et helligt måltid, der fastholder folket i den forståelse og tro, at Gud Herren har valgt dem, udfriet dem og ført dem til et land på jord, hvori de skal være rammen om Han, som kommer i Herrens navn, og som skal føre mennesker til Himmelen. Derfor gennemlevs også hele historien gennem påskemåltidet. Gennemlevs i maden,

der symbolsk skildrer enkelte elementer i historien; gennemlevs i fortællingen. Ikke fortællingen om folket; men i fortællingen om Guds handlen for folket. Det vigtige ved påskemåltidet er ikke folket, men Gud. Det vigtige ved påskemåltidet er at genkalde sig, som det hedder i GT-salmen, vi læste før:

- at dødens bånd omgav mig
- men Herren har løst mine lænker.

Påskemåltidet er et historisk måltid, men også et måltid til erkendelse af, at jeg kan vandre for Herrens ansigt i de levendes land. Han har gjort vel imod mig, Herren er nådig og retfærdig, vor Gud er barmhjertig. Derfor går man også fra måltidet til templet, for at bringe offer og tak og påkalde Herrens navn under sang og Halleluja.

I generationer fejrer jøderne dette påskemåltid efter samme ritual – lige indtil Messias kommer, han, som kommer, i Herrens navn. Og fordi han for jøderne endnu ikke er kommet, skaber påskemåltidet stadig dette rum af hellig fylde til bevidstgørelse om, at Den Hellige kom, Den Hellige er, og Den Hellige kommer. Derfor laves der heller ikke om på ritualen, for det jødiske folk er stadig i denne venten, de er stadig på rejsen. Nok nåede de efter ørkenvandringen frem til det forjættede land, der flød med mælk og honning; men den hellige by, det ny Jerusalem, kommen ned fra Himlen fra Gud – det er stadig i vente.

Det ny Jerusalem, den himmelske stad, er apostlen Johannes' syn i Bibelens næstsidste kapitel. Det kender jøderne naturligvis ikke. Men hvad Johannes dér skuer og profeterer, det kender jøderne fra Esajas, hvor det blandt andet hedder om Jerusalems kommende herlighed:

Jeg gør fred til din øvrighed
og retfærdighed til din hersker.
Der høres ikke længere om vold i dit land,
om undertrykkelse og ulykke inden for dine grænser;
dine mure skal du kalde Frelse
og dine porte Lovsang.

I aftenstunden samles de om måltidet, således som enhver jødisk familie gør og har gjort det i generationer. Samles om et af de største og helligste øjeblikke i hele deres historie. Samles 'om' et af de største og helligste øjeblikke, men samles også 'i' et af de helligste og største øjeblikke i deres historie. Jesus og disciplene.

Hvis der i det jødiske påskemåltid er en profetisk sprække i ordene "Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn" så lukker Jesus i påskemåltidet med disciplene en dør op mod fremtiden. Hans handling med at vaske disciplenes fødder er en handling med konsekvens for dem i nutiden, men samtidig en handling, der peger fremad. Det er ikke en handling, der skal gentages, for at mindes, hvad Jesus har gjort. Det er en handling, der skal gøres, fordi Jesus har gjort det først.

Hvad han har gjort, er for det første nok til, at de er rene i hans øjne; for det andet skal det gøre dem i stand til at gøre lige så. Hvad Jesus har gjort og givet dem, skal fylde dem så meget, at de også vil gøre det for andre, at de må få det samme – rene fødder.

Nej, det handler jo ikke om rene fødder. Det handler om, som Jesus siger det, at have lod og del med Jesus. Have det lod med Jesus, at være tjenende og ydende, endog i den mest ydmyge handling, i hinandens frelse, og derigennem rette

opmærksomheden mod Jesus. Parallelt med det jødiske påskemåltid, er dette et helligt øjeblik, et helligt rum, hvori disciplene indlemmes i befrielsen, i frelsen og forsoningen, hvor Jesus ydmyger sig og tjener, og vasker skidt af mennesker. For mig bliver fodvaskningen – i lyset af påskemåltidet – et billede på, at det hellige øjeblik i det hellige rum med den Hellige, skal bringe mig ud i dagligdagen og med Jesus som forbillede, bringe den Hellige til mennesker i de nødvendige tjenende gerninger.

Derved gør Jesus noget nyt ved påskemåltidet. Det er ikke længere blot et mindemåltid om fortiden. Det er snarere et mindemåltid i fremtiden.

Og derved kommer vi så til vores nadvermåltid. Helt konkret til det nadvermåltid vi har ved denne gudstjeneste. Når jøderne fejrer deres påskemåltid, er brødet et usyret brød, for i befrielsesnatten var der ikke tid til at vente på, at dejen hævede. Når vi normalt fejrer nadver sker det også med usyrede brød, fordi vi gør, som Jesus gjorde, da han tog brødet og brød det og gav det som sit legeme til disciplene, som den nye påskepagt. I dag får vi ikke usyret brød; men brød, der har fået lov at hæve. Dette er for mig ikke et brud på traditionen eller en vanhelligelse af Jesu ord og gerning om brødet. Jeg ved ikke, hvad det betyder for Jer, men jeg ved, at jeg har kolleger, der vil sætte spørgsmålstegn ved det hellige i vort nadvermåltid ved brug af den slags brød. Det er for mig dog en helt naturlig forlængelse af Jesu ord om, at vi skal gøre det til ihukommelse af ham.

Helt i forlængelse af fodvaskningens pegning ud af måltidets hellige rum og ud i disciplenes fremtid, således skal også nadveren for os tage sit afsæt i det hellige med Den Hellige, og pege ud, sende ud.

At ihukomme betyder at mindes en begivenhed, men ikke i den betydning, at vi nu spiser som Jesus gjorde. Vi samles ikke til nadver for at være et nutidigt interaktivt museum og vise, hvordan de gjorde engang. Men det, Jesus gjorde dengang, tager vi til os i vores tid, fordi det har samme gyldighed for os, som det havde for disciplene.

Vi kalder også påskemåltidet med disciplene for Den sidste nadver eller Jesu sidste måltid. Vi kunne for så vidt også kalde vores nadver for Jesu første måltid. For den pagt Jesus gjorde med disciplene, som vi altså ihukommer, skal vi ikke mindes historisk; men høre den blive sagt og gjort for os med samme betydning og gyldighed, som bliver ordene sagt af Jesus for første gang i dag i vores måltidsfællesskab med Jesus.

Vores normale brød er ikke usyret. Derfor er brødet, vi deler med hinanden i dag på Jesu ord, som nævnt et hævet brød. Det er vores brød, Jesus knytter sine ord til og siger, at også for Jer i dag er det gældende, hvad jeg har gjort. Og det vil være gældende for Jer fremover. Gå på det!

Deri det perspektiv, der rækker fremad. Gå på det! Gå med syndernes forladelse i Jesu navn! Gå og tjen hinanden, som jeg har tjent Jer! Gå med det forjættede land, det ny Jerusalem, for øje, for jeg har gjort Jer rene til at træde ind i det!

I aftenstunden samles vi om måltidet, således som enhvert kristent fællesskab gør og har gjort det i generationer. Samles om et af de største og helligste øjeblikke i hele vores historie. Samles 'om' et af de største og helligste øjeblikke, hvor Jesus gav sig til os, men samles også 'i' et af de helligste og største øjeblikke i vores historie. Jesus og os. I nadveren er Den Hellige hos os i et helligt rum. Og i hans ord, i hans legeme og

blod rækkes ud til os, og vi bliver hellige med ham. Og med hans gerning for os, behøver vi ikke mere.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen